

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/21/2015
Identifikačné číslo spisu:	4112234597
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4112234597.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, proti žalovanému: ForPress NITRIANSKE TLAČIARNE s. r. o., Potravínárska 6, Nitra, IČO: 36 562 611, zastúpenému: KOTRUSZ-BENČÍK, s. r. o., advokátska kancelária, Štefánikova 57, Nitra, v konaní o zaplatenie 1 800 Eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 11. decembra 2014, č. k. 26Cob/60/2014-196, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia dovolacieho konania vo výške 89,72 Eur k rukám jeho právneho zástupcu.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra rozsudkom zo dňa 14.10.2014, č. k. 23Cb/198/2012-149 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 1 800 Eur s príslušenstvom zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 642,84 Eur. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že žalobou zo dňa 08.10.2012 sa žalobca domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 800 Eur s príslušenstvom. Výkonaným dokazovaním súd prvého stupňa zistil, že dňa 03.12.2010 uzatvorili účastníci konania zmluvu o poskytovaní právnych služieb. Žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanému právne služby v konaní o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu Vodo hospodárske stavby a.s. V čl. VI. ods. 2 zmluvy, bola dohodnutá výška odmeny advokáta sadzbou 150 Eur za 1 hodinu. Možnosť odstúpenia od zmluvy advokátom je upravená v čl. V. ods. 3 zmluvy. K zmluve nebol spísaný žiadny dodatok a ani zmena. Žalovaný podal vyjadrenie k odvolaniu na Krajský súd v Bratislave dňa 03.08.2012. Vyjadrenie k odvolaniu podal i žalobca, ako jeho právny zástupca, osobne na Krajský súd v Bratislave dňa 09.08.2012 a za tento úkon si uplatnil odmenu faktúrou č. 132/2012 vo výške 1 800 Eur s lehotou splatnosti dňa 23.08.2012. Žalovaný vystavenú faktúru neuhradil. Dňa 07.08.2012 písomne žalobca odstúpil od zmluvy o poskytovaní právnych služieb z dôvodu narušenia nevyhnutnej dôvery medzi advokátom a klientom podľa § 22 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a čl. V. ods. 1 zmluvy. Odstúpenie od zmluvy bolo žalovanému doručené.

Podľa súdu prvého stupňa v konaní nebolo sporné, že medzi žalobcom, advokátom a žalovaným, klientom došlo k narušeniu nevyhnutnej dôvery. Pre tento prípad umožňovala zmluva (čl. V. ods. 3) ako i zákon (§22 ods. 1 zákona o advokácii) žalobcovi od zmluvy odstúpiť. Žalobca tak urobil listom zo dňa 07.08.2012, ktorý bol odoslaný žalovanému dňa 07.08.2012. Doručenie odstúpenia žalovaný nespochybnil. Dňom doručenia odstúpenie od zmluvy nadobudlo účinnosť, teda najskôr dňa 08.08.2012. Žalobcovi bola dňa 25.07.2012 doručená výzva Krajského súdu v Bratislave na vyjadrenie k odvolaniu vo veci 9Cbi/49/2010 v lehote 15 dní, teda do 09.08.2012. Listom zo dňa 26.07.2012, ktorý bol žalovanému doručený, vyzval žalobca žalovaného o oznámenie, či má vypracovať vyjadrenie k odvolaniu. Listom zo dňa 31.07.2012, ktorý bol na poštovú prepravu odovzdaný dňa 03.08.2012 a doručený bol žalobcovi dňa 06.08.2012, oznámil žalovaný žalobcovi narušenie dôvery klienta k právnomu zástupcovi a nutnosť žalovaného ukončiť spoluprácu pre stratu dôvery. Súd prvého stupňa zdôraznil, že podstatnou otázkou pre posúdenie uplatneného nároku žalobcu bolo, či mu žalovaný oznámil, aby sa k odvolaniu vyjadril. Žalobca žiadal stanovisko žalovaného ešte pred odstúpením od zmluvy dňa 26.07.2012, pričom od zmluvy odstúpil až dňa 07.08.2012. Podľa názoru súdu prvého stupňa, žalovaný žalobcovi v uloženej lehote neoznámil, či požaduje od žalobcu vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu.

S poukazom na § 209a O. s. p., je podľa okresného súdu možné prijať jednoznačný záver, ak účastník nepodá v uloženej lehote k odvolaniu protistrany vyjadrenie, nemá to pre neho žiaden nepriaznivý dôsledok v ďalšom konaní, jeho právo v konaní nie je oslabené a nemožno zo strany súdu voči nemu vyvodiť žiadne poriadkové opatrenie. Vyjadrenie k odvolaniu je právo, nie povinnosť účastníka. Na základe uvedeného, tak súd prvého stupňa vyjadrenie k odvolaniu nepovažoval za neodkladný úkon, ktorého nevykonanie právnym zástupcom by malo pre žalovaného nepriaznivé a nezvratné dôsledky. Žalobca vyzýval žalovaného na oznámenie podania vyjadrenia k odvolaniu ešte pred odstúpením od zmluvy, teda považoval tento krok za potrebný vzhľadom na stav vzájomnej dôvery. Žalovaný na jeho žiadosť neodpovedal, teda žalobca nemal v mene žalovaného vyjadrenie k odvolaniu vypracovať a následne zasielať krajskému súdu. Na základe uvedeného, okresný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre ako súd odvolací napadnutým rozsudkom zo dňa 11.12.2014, č. k. 26Cob/60/2014-196, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia s poukazom na § 219 O. s. p. uviedol, že na rozdiel od žalobcu, ktorý podstatu sporu vidí v tom, či advokát ako právny zástupca účastníka súdneho konania má povinnosť rešpektovať výzvy súdu na vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu, bol odvolací súd toho názoru, že podstatnou a jedinou relevantnou otázkou, ktorú mal súd prvého stupňa vyriešiť, bolo vyriešenie otázky, či bolo vypracovanie písomného vyjadrenia k odvolaniu žalobcom neodkladným úkonom alebo nie (§ 22 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z.) a teda či žalobcovi ako splnomocnenému zástupcovi účastníka konania (žalovaného), vzniká za vypracovanie tohto úkonu odmena. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd ani nepripustil možnosť podať proti svojmu rozhodnutiu dovolanie hoci si uvedomoval, že vyriešenie tejto otázky môže byť pre žalobcu zásadné, avšak jej vyriešenie pre toto súdne konanie považoval odvolací súd za irelevantné. Vo vzťahu k posúdeniu, či vypracovanie písomného vyjadrenia k odvolaniu, je podľa odvolacieho súdu potrebné považovať za neodkladný úkon, odvolací súd uviedol, že neodkladnosť úkonu nemožno posudzovať výlučne len vzhľadom na jeho označenie (podanie žaloby podanie odvolania a pod.), ale treba vychádzať z jeho obsahu v tom smere, či ide o úkon ktorého vykonanie neznesie odklad, resp. jeho nevykonaním by žalovanému bola spôsobená ujma na jeho právach. Ide teda o úkony, ktorých nevykonanie by takýto následok spôsobilo. Úkon, ktorý neznesie odklad je potrebné posudzovať hlavne z hľadiska procesnoprávneho, t. j. musí ísť o úkon, ktorého okamžitým nevykonaním dôjde účastník o možnosť ho pred súdom vykonať, teda je limitovaný uplynutím času alebo lehoty. V danom prípade je podľa krajského súdu zrejmé, že zo strany žalobcu v prípade vypracovania vyjadrenia k odvolaniu o neodkladný úkon v zmysle vyššie uvedeného nešlo. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že vyjadrenie k odvolaniu je právom nie povinnosťou účastníka a jeho nevykonanie nemá vo vzťahu k postupu súdu pre tohto účastníka žiadny negatívny následok, napokon účastník konania mohol následne toto vyjadrenie súdu zaslať kedykoľvek až do rozhodnutia odvolacieho súdu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil s tým, že o trovách konania rozhodne súd samostatným uznesením.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom žiadal napadnuté

rozhodnutie spolu s rozhodnutím súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že súdy nižšieho stupňa mu odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., pretože svoje rozhodnutia neodôvodnili v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., keď sa nevysporiadali s jeho podstatnými námietkami uvedenými v odvolaní, ako aj počas konania na súde prvého stupňa.

Dovolateľ zdôraznil, že podstatou súdneho sporu je vyriešenie otázky, či advokát ako právny zástupca účastníka súdneho konania má povinnosť rešpektovať výzvy súdu a v rámci nich stanovenú sudcovskú lehotu na vypracovanie a odoslanie písomného vyjadrenia a podanie takéhoto písomného vyjadrenia sa považuje za neodkladný úkon, alebo je advokát oprávnený výzvu súdu na podanie vyjadrenia v stanovenej sudcovskej lehote ignorovať a podanie vyjadrenia bezdôvodne odkladať, pretože výzva súdu a stanovená sudcovská lehota mu neukladá povinnosť ale ho iba upovedomuje o jeho práve. Druhou právnou otázkou v súdnom konaní, je podľa dovolateľa, či je účastník konania napriek uplatňovaniu zásady „iura novit curia“ povinný v súdnom konaní správne právne kvalifikovať svoj nárok na zaplatenie žalovanej pohľadávky, teda uviesť či ide o nárok vyplývajúci z vystavenej faktúry alebo nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, alebo je povinnosťou účastníka konania iba tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutkové okolnosti a právnu kvalifikáciu týchto skutočností vykonáva vo veci konajúci súd.

Žalobca poukázal na podstatné skutkové okolnosti a dodal, že prvostupňový súd aj odvolací súd nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia tým, že sa nevysporiadali s relevantnými argumentmi žalobcu. Išlo najmä o sporné otázky, či výška odmeny za právne služby, na ktorú mal žalobca nárok za právne služby poskytnuté v roku 2012 - bola v súlade s písomnou zmluvou o poskytovaní právnych služieb zo dňa 03.12.2010 v sadzbe 150 Eur za každú hodinu právnych služieb, pričom nebolo preukázané podpísanie dodatku k zmluve, ktorým by sa táto sadzba zmenila. Druhou spornou otázkou bolo, ktorý z účastníkov konania a kedy platne odstúpil od zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 03.12.2012. Dovolateľ má za to, že žalovaný neprodukoval dôkaz o odstúpení od zmluvy z jeho strany a na základe vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že zmluva o poskytovaní právnych služieb zo dňa 03.12.2010 zanikla odstúpením zo strany žalobcu. Ostatnou spornou skutočnosťou bolo doručenie žiadosti žalovaného, ktorou mal žalovaný údajne zbaviť žalobcu povinnosti podať v mene žalovaného vyjadrenie k odvolaniu odporcu v súdnom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9Cbi/49/2010. Vykonaným dokazovaním podľa žalobcu nebolo preukázané, že žiadosť žalovaného by bola doručená do sféry dispozície žalobcu. Dovolateľ dodal, že v konaní nebola zodpovedaná ani základné predbežné otázky v súdnom konaní a povinnosť žalobcu dodržiavať základné pravidlá profesijnej etiky. Žalobca má za to, že neodkladným úkonom je taký, ktorého nevykonaním v konkrétnej lehote, teda bezdôvodným odkladaním, môže dôjsť k akémukoľvek nežiaducemu alebo protiprávnemu stavu, ktorý už nebude možné zvrátiť, teda aj nevykonaním/odkladaním ktorého by advokát porušil svoje právne povinnosti. Ignorovaním výzvy súdu, ktorou bol žalobca ako advokát žalovaného výslovne vyzvaný na podanie písomného vyjadrenia, by sa žalobca ako advokát dopustil porušenia právnych predpisov a základných princípov advokátskej etiky a preto si takýto úkon nemohol dovoliť považovať za odkladný a lehotu určenú súdom nerešpektovať. Dovolateľ dodal, že za imanentnú súčasť týchto etických princípov považuje aj slušné a zdvorilé správanie sa k súdom a rešpektovanie pokynov súdu a sudcovských lehôt. Uvedenú právnu argumentáciu žalobca uviedol už aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd sa s ňou v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal.

Dovolateľ má preto za to, že nepodaním písomného vyjadrenia v lehote uloženej Krajským súdom v Bratislave, mohlo dôjsť ku konkrétnym ohrozeniam práv a záujmov žalovaného ako účastníka konania a z uvedeného dôvodu bol žalobca ako advokát postupujúci s odbornou starostlivosťou a v súlade s princípmi profesijnej etiky takýto úkon považovať za neodkladný, teda vykonať ho v súdom stanovenej lehote. Odvolací súd sa napriek konkrétnym argumentom žalobcu uvedeným v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa k týmto argumentom vôbec nevyjadril, s konkrétnymi argumentmi žalobcu sa vôbec nezaoberal, ale obmedzil sa iba na všeobecné teoretické úvahy, ktoré by mohli byť teoreticky čiastočne aplikovateľné iba v takom v konaní, v ktorom účastník konania nie je zastúpený advokátom. Prvostupňový ani odvolací súd, sa podľa dovolateľa v konaní vôbec nezaoberali ani tým, že ak by aj žalobca nemal nárok na zaplatenie žalovanej pohľadávky titulom vystavenej faktúry, nárok by v takom prípade mal z dôvodu, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Súdy iba všeobecne

skonštatovali, že žalobca nemal povinnosť poskytnúť žalovanému právne služby, nakoľko sa nemalo jednať o neodkladný úkon a žalobu zamietli bez akejkoľvek právnej kvalifikácie žalovaného nároku. Súd nižšieho stupňa tak podľa dovolateľa zaťažili svoje rozsudky vadou nedostatočného odôvodnenia, čím žalobcovi odňali možnosť konať pred súdom.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu žalobcu uviedol, že žalobcovi nebola postupom súdov odňatá možnosť konať pred súdom. Preto navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť a zaviazat žalobcu na náhradu trov dovolacieho konania. Žalobca má za to, že v prípade úkonu právnej služby - vyjadrenia k odvolaniu zo dňa 09.08.2012, nie sú naplnené zákonné predpoklady v zmysle § 22 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z.

Podľa žalovaného postupom súdov nižších stupňov nedošlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom, keďže judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Napadnutý rozsudok podľa žalovaného odpovedá na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, ktoré súvisia s uplatnením nároku, teda na otázky, či bolo vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu neodkladným úkonom a či žalobcovi vznikol za vypracovanie tohto úkonu nárok na odmenu. Len samotná skutočnosť, že žalobca uskutočnil úkon právnej služby, podľa žalovaného ešte neznamená, že tento bol úkonom neodkladným a že boli naplnené podmienky uvedené v § 22 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z. Preto bolo v konaní potrebné skúmať, či boli v skutočnosti naplnené podmienky uvedené v § 22 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z., ktoré podmieňujú priznanie odmeny advokáta za uskutočnenie úkonov po odstúpení od zmluvy o poskytovaní právnych služieb advokátom tým, že tieto úkony musia byť neodkladné a klient neurobil iné opatrenia, a to v lehote 15 dní od doručenia oznámenia klientovi o odstúpení od zmluvy advokátom.

Žalovaný má za to, že odvolací súd správne definoval pojem neodkladnosti úkonu. Vo vzťahu k argumentu žalobcu, že nevykonaním predmetného procesného úkonu by došlo k porušeniu povinností advokáta zachovávať pravidlá profesijnej etiky a k nezvratnému ohrozeniu práv a záujmov klienta, žalovaný opätovne uviedol, že žalobca mal možnosť uskutočniť aj iné úkony, ktoré by boli hospodárnejšie tak z hľadiska časového, ako aj z hľadiska finančného (vzhľadom na to, že dôvodom nezhôd medzi žalovaným a žalobcom bola práve výška jeho odmeny), pričom tieto by taktiež zohľadňovali práva a záujmy žalovaného ako klienta žalobcu pri zachovaní pravidiel profesijnej etiky, ako aj efektívnosti súdneho konania.

V súvislosti s údajným bezdôvodným obohatením, žalovaný zdôraznil, že nemal záujem zvoliť si v konaní o vylúčenie veci z konkurznej podstaty nového právneho zástupcu (ani v čase podania svojho vyjadrenia k odvolaniu, ani neskôr v priebehu súdneho konania), nebol by za účelom zabezpečenia si právnych služieb vynaložil žiadne náklady, a preto ani žiadne takéto náklady neušetril. Nakoľko nie je naplnený prvý a najzákladnejší predpoklad právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia, teda predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia merateľného v peniazoch, ktoré podľa tvrdenia žalobcu malo vzniknúť na strane žalovaného ako obohateného, nejde v danom prípade o bezdôvodné obohatenie. Je nepochybné, že povinnosť preukázať vznik bezdôvodného obohatenia zaťažuje žalobcu, ktorý však žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, a preto v danej otázke neunesol dôkazné bremeno.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený štatutárom s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci i samej.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol

potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. vyvodiť nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Vady uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu po preskúmaní obsahu spisu nezistil ani dovolací súd.

S prihliadnutím na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nedostatky sa dovolací súd osobitne zamerail na skúmanie, či postupom odvolacieho súdu nebola žalovanému odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov, najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom alebo svedkom a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Dovolateľ videl vadu tejto povahy v tom, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi.

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí a ni právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami, a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho

rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci *García Ruiz* proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999 - I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III; rozsudok *Higginsová* a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998 - I).

Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 03. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

Podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vyššie citované ustanovenie vedené ustanovenie bolo zavedené novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že zákonodarca ním „reaguje na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú účastníkom známe podania, známy napadnutý rozsudok a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. Ide o ustanovenie v rovine fakultatívnej a umožňuje odvolaciemu súdu sa sústrediť už len na doplnenie presvedčivosti rozhodnutia a odvolacie súdy sa tak môžu sústrediť na judikatúru a odbornú literatúru. Tým sa môže zvýšiť aj dôvera v apelačné súdy, ktoré by v rozhodnutí menej kopírovali a viac argumentovali, čo nepochybne bude verejnosťou vítané.“

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Odvolací súd preto v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa, sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - VIII).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery pritom dostatočne ozrejmil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere, že vyjadrenie k odvolaniu nepovažoval za neodkladný úkon, ktorého nevykonanie právnym zástupcom by malo pre žalovaného nepriaznivé a nezvratné dôsledky. Okresný súd dodal, že žalobca vyzýval žalovaného na oznámenie podania vyjadrenia k odvolaniu ešte pred odstúpením od zmluvy, teda považoval tento krok za potrebný vzhľadom na stav vzájomnej dôvery. Odvolací súd sa plne stotožnil s týmto záverom súdu prvého stupňa. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že neodkladnosť úkonu nemožno posudzovať výlučne len vzhľadom na jeho označenie (podanie žaloby podanie odvolania a pod.), ale treba vychádzať z jeho obsahu v tom smere, či ide o úkon ktorého vykonanie neznesie odklad, resp. jeho nevykonaním by žalovanému bola spôsobená ujma na jeho právach. Odvolací súd konštatoval, že vyjadrenie k odvolaniu je právom nie povinnosťou účastníka a jeho nevykonanie nemá vo vzťahu k postupu súdu pre tohto účastníka žiadny negatívny následok. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. jednohlasne potvrdil a podľa § 219 ods. 2 O. s. p. sa v ostatných dôvodoch stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa.

Dovolací súd k aplikácii ust. § 219 ods. 2 O. s. p. dodáva, že v prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa (úplný alebo čiastočný blanketový odkaz) stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke, aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým tak tvorí jeden celok. Na základe uvedeného, rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, je potrebné považovať za jeden celok, ktorý vytvára komplexné zhodnotenie skutkovej a právnej stránky posudzovaného vzťahu medzi účastníkmi konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu /ako aj súdu prvého stupňa/, nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcu.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. odmietol, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Žalovaný si náhradu trov dovolacieho konania uplatnil a ich výšku vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia z 27.02.2015 po 81,33 Eur v akej výške ju vyčíslil právny zástupca žalovaného a 1x paušálnu náhradu po 8,39 Eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 3 Výhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, t. j. trovy dovolacieho konania celkom vo výške 89,72 Eur. Dovolací súd nepriznal trovy dovolacieho konania právneho zástupcu žalovaného za prevzatie a

prípravu zastúpenia z dôvodu, že tento úkon nie je možné hodnotiť ako účelne vynaložené trovy. Právny zástupca žalovaného, tohto zastupoval v priebehu prvostupňového i druhostupňového konania pred súdmi, preto bol s vecou riadne oboznámený. Pri zastúpení v dovolacom konaní odpadla príprava a to naštudovanie veci a prípadné podanie informácii zo strany žalovaného.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.